

© Ventil 22 (2016) 5, Tiskano v Sloveniji.
Vse pravice pridržane.
© Ventil 22 (2016) 5, Printed in Slovenia.
All rights reserved.

Impresum

Internet:
http://www.revija-ventil.si

e-mail:
ventil@fs.uni-lj.si

ISSN 1318-7279
UDK 62-82 + 62-85 + 62-31/-33 + 681.523 (497.12)

VENTIL – revija za fluidno tehniko, avtomatizacijo
in mehatroniko
– Journal for Fluid Power, Automation
and Mechatronics

Letnik	22	Volume
Letnica	2016	Year
Številka	5	Number

Revija je skupno glasilo Slovenskega društva za fluidno
tehniko in Fluidne tehnike pri Združenju kovinske industrije
je Gospodarske zbornice Slovenije. Izhaja šestkrat letno.

Ustanovitelj:
SDFT in GZS – ZKI-FT

Izdajatelj:
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za strojništvo

Glavni in odgovorni urednik:
prof. dr. Janez TUŠEK

Pomočnik urednika:
mag. Anton STUŠEK

Tehnični urednik:
Roman PUTRIH

Znanstven-strokovni svet:
prof. dr. Maja ATANASIJEVIČ-KUNC, FE Ljubljana
izr. prof. dr. Ivan BAJSIČ, FS Ljubljana
doc. dr. Andrej BOMBAC, FS Ljubljana
prof. dr. Peter BUTALA, FS Ljubljana
prof. dr. Alexander CZINKI, Fachhochschule Aschaffenburg,
ZR Nemčija
doc. dr. Edvard DETIČEK, FS Maribor
prof. dr. Janez DIACI, FS Ljubljana
prof. dr. Jože DUHOVNIK, FS Ljubljana
prof. dr. Niko HERAKOVIČ, FS Ljubljana
mag. Franc JEROMEN, GZS – ZKI-FT, je upokojen
prof. dr. Roman KAMNIK, FE Ljubljana
prof. dr. Peter KOPACEK, TU Dunaj, Avstrija
mag. Milan KOPAC, POCLAIN HYDRAULICS, Žiri
izr. prof. dr. Darko LOVREC, FS Maribor
izr. prof. dr. Santiago T. PUENTE MENDEZ, University of
Alicante, Španija
doc. dr. Franc MAJDIČ, FS Ljubljana
prof. dr. Hubertus MURRENHOF, RWTH Aachen, ZR Nemčija
prof. dr. Gorko NIKOLIČ, Univerza v Zagrebu, Hrvaška
izr. prof. dr. Dragica NOE, FS Ljubljana
dr. Jože PEZDIRNIK, FS Ljubljana
Martin PIVK, univ. dipl. inž., Šola za strojništvo, Škofja Loka
prof. dr. Alojz SLUGA, FS Ljubljana
Janez ŠKRLEČ, inž., Razvojno raziskovalna dejavnost, Zg.
Poljskava
prof. dr. Brane ŠIROK, FS Ljubljana
prof. dr. Željko ŠITUM, Fakultet strojarstva i brodogradnje
Zagreb, Hrvaška
prof. dr. Janez TUŠEK, FS Ljubljana
prof. dr. Hironao YAMADA, Gifu University, Japonska

Oblikovanje naslovnice:
Miloš NAROBÉ

Oblikovanje oglasov:
Narobe Studio, d.o.o., Ljubljana

Lektoriranje:
Marjeta HÚMAR, prof., Andrea POTOČNIK

Računalniška obdelava in grafična priprava za tisk:
Grafex d. o. o., Izlake

Tisk:
PRESENT, d. o. o., Ljubljana

Marketing in distribucija:
Roman PUTRIH

Naslov izdajatelja in uredništva:
UL, Fakulteta za strojništvo – Uredništvo revije VENTIL
Aškerčeva 6, POB 394, 1000 Ljubljana
Telefon: + (0) 1 4771-704, faks: + (0) 1 2518-567 in
+ (0) 1 4771-772

Naklada:
1500 izvodov

Cena:
4,00 EUR – letna naročnina 24,00 EUR

Revijo financira Javna agencija za raziskovalno
dejavnost Republike Slovenije (ARRS)

Revija Ventil je indeksirana v podatkovni bazi INSPEC.

Na podlagi 25. člena Zakona o davku na dodano
vrednost spada revija med izdelke, za katere se plačuje
9,5-odstotni davek na dodano vrednost.

Kdo v Sloveniji prispeva k rasti bruto domačega proizvoda?

V Sloveniji bruto domači proizvod (BDP) že več kot eno leto stalno raste. V sredstvih javnega obveščanja pa lahko zasledimo številne politike, ekonomiste in gospodarstvenike, ki si pripenjajo medalje in sami sebe uvrščajo med najbolj zaslužne za ta uspeh. Celo več: nekateri akademski ekonomisti si celo prilagajajo izračun BDP-ja in razlagajo, da izvozniki v celoten BDP v Sloveniji prispevajo le 25 %. Če bi bilo to res, potem bi bila rast BDP-ja mnogo manjša. Naj navedemo kot zanimivost, da v Južni Koreji samo podjetje Samsung prispeva v njihov BDP

okoli 17 %.

Zagotovo lahko zapišemo, da je rast BDP-ja pri nas največ zasluga izvoznikov in njihovih produktov, ki so jih v večini primerov skupaj s podjetniki razvili naši inženirji in naravoslovci ter drugi strokovnjaki s področja tehnike. In zanimivo je, da prej naštetih samooklicani razlagalci uspeha teh pravih tvorcev rasti BDP-ja niti ne omenjajo.

Tu pa tam se še najde kakšen politik, ki zasluti dogodek, v katerem bo medijsko omenjen in se pojavi med gospodarstveniki in podjetniki. Da pa bi slišali neko splošno pohvalo tehničnemu kadru v slovenskih podjetjih, v izobraževalnih in raziskovalnih ustanovah, tega pa ne doživimo.

Slovenija se s približno 24.000 ameriškimi dolarji na prebivalca med 185 državami uvršča na 34. mesto. To je vsekakor spoštovanja vreden in zavidljiv rezultat. Glede na lego države, sposobnost našega naroda in BDP sosednjih držav pa bi bili prav gotovo lahko uvrščeni mnogo višje.

Bruto domači proizvod je temeljno merilo ekonomske aktivnosti gospodarstva vsake države. Stopnjo rasti obsega BDP-ja imenujemo gospodarska rast; ta je najpogosteje uporabljen kazalnik v nacionalnih izračunih. Lahko ga izrazimo tudi drugače. Najpogosteje v paritetah kupne moči (PKM). Tako izračunan BDP v PKM se uporablja predvsem za primerjave BDP-jev posameznih držav znotraj enega leta. BDP je vrednost vseh dokončanih proizvodov in storitev, ki so bili ustvarjeni znotraj ene države v določenem obdobju. Najpogosteje se določa letno in četrletno. Pri izračuni BDP-ja se upoštevajo le proizvodi in storitve, ki so dokončani in pripravljeni za takojšnjo uporabo, in ne tisti, namenjeni nadaljnji predelavi ali proizvodnji drugih izdelkov in storitev.

Z izračunom BDP-ja dobimo dober vpogled v gospodarsko aktivnost znotraj države, njen razvoj in stopnjo rasti ter ekonomsko in gospodarsko kondicijo. Posledično se z BDP-jem ocenjuje kakovost oziroma standard življenja v posamezni državi.

Bruto domači proizvod torej vključuje celotno potrošnjo zasebnega sektorja, državno potrošnjo, naložbe ter neto izvoz. Od vseh naštetih za BDP vplivnih veličin se je v zadnjem obdobju izrazilo povečanje le izvoz. Potrošnja prebivalstva se skoraj ni povečala in ravno tako skromna je bila državna potrošnja z investicijami. Prav zato je čudno, da se prav politiki hvalijo, da so njihovi ukrepi pripomogli k višjemu BDP. Ni pa novinarja, ki bi jih pobaral, kateri njihovi ukrepi so pripomogli h gospodarski rasti. Rast izvoza je bila spodbujena z rastjo tujega povpraševanja in tudi z izboljšanjem konkurenčnosti v skoraj vseh državah. Izvoz je kljub upočasnitvi ob koncu leta ostal ključni dejavnik gospodarskega okrevanja. Domača potrošnja se je nekoliko povečala, k čemur je prispevala predvsem zasebna potrošnja – in ne državna. Povečana zasebna potrošnja pa je posledica večje zaposlenosti in višjih osebnih dohodkov. K temu pa so ponovno prispevali predvsem izvozniki. Rast državnih in drugih investicij se je upočasnila zaradi vnovičnega padca gradbenih investicij. Te so se sicer v letu 2014 povečale zlasti v javno infrastrukturo v povezavi s pospešenim črpanjem sredstev EU pred iztekom finančne perspektive. Nekoliko pa so se povečale zasebne investicije v stroje in opremo, kar se je ponovno zgodilo zlasti izvoznikom. Državna potrošnja se je lani prvič po letu 2010 povečala, in to zelo skromno. Potrošnja je rastla na vseh postavkah državnega proračuna. Še najbolj pa za socialo.

Prav na podlagi tega preprostega zapisa o BDP-ju se lahko čudimo, kako lahko eden od bolj izpostavljenih profesorjev Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani na javni televiziji izjavi, da k rasti BDP-ja izvozniki prispevajo le 25 %. Ta profesor prav gotovo ve, da so v zadnjem obdobju zaposlovali predvsem izvozniki, da so prav zaposleni pri izvoznikih prejeli višje plače in da so prav ti trošili, kar največ prispeva k rasti BDP-ja.

Janez Tušek